

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Luomuvalvonta varmistaa luomun

Marja Ylätaalo

**Yhteistyössä luomua Hämeeseen -
verkostoitumistilaisuus**

29.10.2024

Miksi luomua valvotaan?

Kauppojen hyllyillä väärennettyä hunajaa – yli puolet ulkomaisesta hunajasta väärennettyä - Ruoka - Maaseudun Tulevaisuus

Kauppojen hyllyillä väärennettyä hunajaa – yli puolet ulkomaisesta hunajasta väärennettyä

Väärennetty hunaja voi aiheuttaa terveyshaittoja. Lisäksi se laskee hunajan hintaa, mikä puolestaan voi johtaa kotimaisen mehiläistarhauksen vähenemiseen.

➔ Jaa artikkeli

🔊 Kuuntele

Suomalainen hunaja todettiin puhtaaksi ja laadukkaaksi. Kuva: Jaana Kankaanpää

Ruoka | Elintarviketeollisuus 24.10.2024 15:01

Anniina Jokinen

Miksi, miten ja mitä valvotaan?

- Miksi?
  - Toimijoiden yhdenmukainen kohtelu ja reilu kilpailu
  - Kuluttajan luottamus luomutuotteisiin ja tuotannon valvontaan säilyy
- Miten?
  - Kaikki toimijat valvotaan fyysisellä käynnillä vähintään kerran vuodessa
    - Poikkeus ns. vähäriskiset toimijat, joille voidaan fyysisen tarkastuksen sijaan tehdä toimijan valvontahistorian perusteella ns. varmennusmenettely joka toinen vuosi
  - Tarkastuksia tehdään ympärivuotisesti
  - Toiminnan aikana tehtävä tarkastus – ei tuotantotaukojen aikana
  - Osalle toimijoista , väh. 10%, ylimääräinen valvonta
  - Osa valvontatoimista, väh. 10% tehdään ennalta ilmoittamatta -> yllätyksellisyys
  - Osalle toimijoista, väh. 5 %, otetaan näyte
- Mitä?
  - Yhteisten pelisääntöjen eli sekä EU- luomulainsäädännön että kansallisen lainsäädännön noudattamista

Toimintaympäristö tilanne 25.10.2024

Luomutoimijat - Ruokavirasto Avoin tieto

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ELINTARVIKE ▾ ELÄIN ▾ KASVI ▾

Elintarvike > Luomutoimijat > LUOMUTOIMIJAT

Toimipaikan ELY-keskus ▾

Tuotantosuunta

Luomutoimijoiden lukumäärä ELY-keskuksittain ja tuotantosunnittain

Toimipaikan ELY-... Q	Tuotantosuunta Q									
		Yhteensä	Kasvintuotanto	Eläintuotanto	Jalostamattomien tuotteiden valmistus	Keruutuotanto	Mehiläishoito	Elintarviketuotanto	Rehuntuotanto	Lisäysaineisto, pakkaamot
Yhteensä		4 821	3 948	967	268	57	58	808	40	32
1 Uudenmaan ELY-keskus		670	369	45	19	3	1	306	4	0
2 Varsinais-Suomen ELY-keskus		507	414	93	33	9	5	79	13	4
3 Satakunnan ELY-keskus		198	163	37	9	3	1	30	5	3
4 Hämeen ELY-keskus		308	240	57	25	2	10	60	5	2
5 Pirkanmaan ELY-keskus		520	454	95	50	5	3	65	1	1
6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus		263	235	40	7	1	1	27	2	1
7 Etelä-Savon ELY-keskus		207	175	54	14	2	9	24	2	2
8 Pohjois-Savon ELY-keskus		304	258	83	15	4	1	35	2	8
9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus		293	253	86	22	11	11	35	0	2
10 Keski-Suomen ELY-keskus		177	146	51	14	1	3	29	0	2
11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus		441	409	97	10	5	4	25	2	3
12 Pohjanmaan ELY-keskus		403	351	94	30	5	3	48	2	2
13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus		425	383	102	14	1	6	40	2	2
14 Kainuun ELY-keskus		73	62	14	3	1	0	10	0	0
15 Lapin ELY-keskus		51	36	19	3	4	0	14	0	0

Mitä erityisesti toimijan tulisi huomioida?

- Olen ajan tasalla noudatettavasta lainsäädännöstä
  - [Luomulainsäädäntö - Maa- ja metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](#)
  - [Luomun lomakkeet ja ohjeet – Ruokavirasto](#)
- Tiedän, mitä lainsäädännön noudattaminen omalla tilallani/yrityksessäni tarkoittaa
  - [Luomutuotannon valvonta - Ruokavirasto](#)
- Teen asiat käytännössä niin kuin kuvaan ne [luomusuunnitelmaani](#)
- Selvitän ja varmistan asioita tarvittaessa etukäteen ELY-keskuksesta, Ruokavirastosta, maaseutuviranomaiselta, neuvojalta
- Tiedän, että tilallani vierailaan vähintään kerran vuodessa
- Tiedän, että valvonta on maksullista

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tarkastusmaksut

Mistä luomutuotannon valvontamaksu koostuu?

- Perusmaksu -> peritään kerran vuodessa
- Tuntiperusteinen tarkastusmaksu -> tarkastukseen käytetty aika
- Rekisteröintimaksu
  - Koskettaa toimijaa, joka ilmoittautuu luomuvalvontaan ensimmäisen kerran
- Toimintaan liittyvät erilaiset poikkeuslupamaksut
- [Luomutuotannon valvonta - Ruokavirasto](#)

Miten laskun suuruuteen/pienuuteen voin vaikuttaa?

- Kirjaamalla asioita systemaattisesti ylös – en vain valvontaa edeltävänä iltana tai etsimällä dokumentteja tarkastuksen aikana
- Valmistautumalla tulevaan tarkastukseen
  - Varaamalla tarvittavat asiakirjat esille
  - Varmistan, mitä asiakirjoja tulee olla
    - Viljelijäkirje <https://www.ruokavirasto.fi/teemat/luomu/luomumaatilat/viljelijakirjeet/>
    - Tarkastaja
- Ilmoitan hyvissä ajoin tarkastajalle, jos sovittu aikataulu ei minulle onnistukaan tai edustajani toimii joku toinen, joka tietää tilan toiminnasta

Keskustelu tarkastusmaksuista on aktiivista

- MMM:n järjesti sidosryhmätilaisuuden aiheesta 21.5.2024
- MMM on pyytänyt sidosryhmiltä esityksiä/muutosehdotuksia tarkastusmaksujen nykytilanteeseen

Lintuinfluensa
MMM:n toimittamat aineistot hallitusneuvotteluihin
Kirje metsien monitoroinnista 17.11.2023
Tiedotteet
Uutiset
Päätökset
Puheet
Tapahtumat
MMM:n blogit
Verkkolähteykset
Jalat maassa -podcast
Uusiutuva Suomi -sanakirja
MMM sosiaalisessa mediassa
Lausuntopyynnöt
Kuulutukset, ilmoitukset ja tiedoksiannot
Hankintailmoitukset
Tarjouspyynnöt
Hankerahoitus, määrärahat, avustukset
Tilaa tiedotteita ja uutisia
Tilaa uutiskirjeitä
Kunniamerkkien hakeminen

[suomi](#) [svenska](#)

Ruokaviraston vuoden 2025 maksuasetus lausunolle

maa- ja metsätalousministeriö
11.10.2024 10.25 **TIEDOTE**

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää 20.11.2024 mennessä lausuntoja Ruokaviraston maksuasetusluonnoksesta vuodelle 2025. Maa- ja metsätalousministeriön asetus Ruokaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2025 on tarkoitus antaa joulukuussa 2024 ja asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025. Asetuksella säädetään Ruokaviraston suoritteiden maksullisuudesta sekä julkisoikeudellisista

suoritteista perittävistä maksuista.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on vuoden 2022 tilintarkastuksen yhteydessä sekä oikeuskanslerinvirasto ratkaisussaan 28.9.2023 kiinnittänyt huomiota Ruokaviraston suoritteiden omakustannusarvon alittavaan hinnoitteluun. Valtion maksuperustelain mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo).

Oikeuskansleri on edellä mainitussa ratkaisussaan pitänyt tärkeänä, että maa- ja metsätalousministeriö ryhtyy toimiin maksuasetuksen muuttamiseksi maksuperustelain mukaiseksi mahdollisimman pian ja viimeistään vuoden 2024 alussa voimaan tulevan uuden maksuasetuksen yhteydessä.

Ministeriö on ryhtynyt toimiin kustannusvastaavuuden parantamiseksi jo vuoden 2024 maksuasetuksessa, jossa pääosa suoritteista oli hinnoiteltu omakustannusarvoa vastaavasti. Vuoden 2025 asetuksen maksutasolla lisää suoritteita saavuttaa omakustannusarvon mukaisessa hinnoittelussa. Alkutuottajia koskevia maksuperustelain 6 §:n 3 momentin perusteella omakustannusarvosta poikkeavien rekisteröintimaksujen korotuksia jatketaan siten, että vuonna 2025 saadaan kurotuksi puolet aikaisempien vuosien alijäämästä ja loppuosa on tarkoitus kattaa vuosien 2026 ja 2027 korotuksin.

Asetuksella säädetään myös niistä maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista, joista Ruokavirasto tekee päätöksen, kuten lihantarkastus sekä teurastamojen ja riistan käsittelylaitosten sekä niiden yhteydessä olevien hyväksytytjen elintarvikehuoneistojen valvonta ja eläintautien laboratoriotutkimukset. Maksulliset julkisoikeudelliset päätökset, todistukset ja suoritteet, joista peritään kiinteähintaiset tai ajankäyttöön perustuvat maksut, ovat asetuksen liitteessä.

Ruokaviraston maksullisen julkisoikeudellisen toiminnan tuotoista suurimmat liittyvät lihantarkastuksen, nautaeläinten rekisteröinnin, luomuvälvönnän ja kansallisen vierasainevalvönnän tuloihin. Lisäksi Ruokavirastolla on liiketaloudellisen toiminnan tuottoja.

Asetusluonnoksessa ehdotettavien muutosten tuloja lisäävän vaikutuksen arvioidaan olevan 0,7 miljoonaa euroa vuonna 2025. Ruokaviraston maksullisen toiminnan tuloilla katetaan noin 27 prosenttia viraston menoista sekä

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

**Miten pääsen mukaan tähän
joukkoon?**

Jos olet alkutuotannon toimija

- Ole yhteydessä oman alueesi ELY-keskukseen
- [Viljelijäkirje 1/2024-Ruokavirasto - Ruokavirasto](#)

ELY-keskusten ja niiden luomuvälvonta-asiantuntijoiden yhteystietoja

ELY-keskus	Yhteisähköposti	Osoite	Yhteyshenkilö	Puhelin
Uusimaa	uudely.luomu@ely-keskus.fi	PL 36, 00521 Helsinki	Riikka Kettunen 1.1.-31.7.2024 puhelinvaihte Tobias Bruce 1.8.2024 alkaen	0295 021 295 02950 21000 02950 21143
Varsinais-Suomi	luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi	PL 236, 20101 Turku	Ella Strang Kitty Enberg	02950 22667 02950 22555
Satakunta		PL 266, 28101 Pori	Mirella Levomäki Teija Rinne	02950 22063 02950 22075
Häme	luomu.hame@ely-keskus.fi	PL 29, 15141 Lahti	Annemari Sillanpää Emilia Kavuncu	02950 25047 02950 25167
Pirkanmaa	ymparistosopimukset.pirkanmaa@ely-keskus.fi	PL 297, 33101 Tampere	Marika Arrajoki-Alanen Minna-Liisa Leppämäki	02950 36040 02950 36134
Kaakkois-Suomi	luomu.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi	PL 1041, 45101 Kouvola	Jaana Saukko Nina Aapro	02950 29012 0295029319
Etelä-Savo	luomu.ymparistosopimus.etela-savo@ely-keskus.fi	PL 164, 50101 Mikkeli	Anne Manninen	02950 24262
Pohjois-Savo	luomu.pohjois-savo@ely-keskus.fi	PL 2000, 70101 Kuopio	Anni Markkanen Saara Markkanen	02950 16605 02950 26076
Pohjois-Karjala		PL 69, 80101 Joensuu	Merja Ignatius Taru Hjalmarsson	02950 26054 02950 26071
Keski-Suomi	luomu.keski-suomi@ely-keskus.fi	PL 250, 40101 Jyväskylä	Kari Alatalo Aki Yli-Mannila	02950 24148 02950 24281
Etelä-Pohjanmaa	luomu.e-p@ely-keskus.fi	PL 156, 60101 Seinäjoki	Tuomo Saarinen Essi Kilii Anu Köykkä	02950 27339 02950 27648 02950 27580
Pohjanmaa, Vaasa		PL 131, 65101 Vaasa	Tomas Råfså Jan Flemming	02950 28609 02950 28548
Pohjanmaa, Kokkola		PL 240, 67101 Kokkola	Lars Björkgård	02950 28540
Pohjois-Pohjanmaa	luomu.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi	PL 86, 90101 Oulu	Johanna Honkanen Anna-Leena Vierimaa	02950 38058 02950 38073
Kainuu	luomu.kainuu@ely-keskus.fi	PL 115, 87101 Kajaani	Katie Halonen	02950 23583
Lappi	valvonta.lappi@ely-keskus.fi	PL 8060, 96201 Rovaniemi	Juha Harri	0295 037 326

Jos alat valmistaa jalostettuja luomuelintarvikkeita

- Ole yhteydessä Ruokavirastoon luomuelintarvike@ruokavirasto.fi
- [Näin liityt luomuelintarvikevalvontaan - Ruokavirasto](#)

Luomuelintarvikevalvontaan liittyminen

Katso [Näin saimme tuotteellemme luomutunnuksen -piirrosvideosta](#), miten sinun pitää toimia.

1. Tutustu [luomuelintarvikeoppaaseen](#) ja [yhteiset ehdot](#)
2. Laadi kattava [luomusuunnitelma](#), johon ohjeet löytyvät [täältä](#)
3. Lähetä luomusuunnitelma, [ilmoittautumislomake](#) ja [liitelomake elintarvikkeet](#) sekä kaupparekisteriote (enintään 3 kk vanha) osoitteeseen kirjaamo@ruokavirasto.fi
4. Luomuvalvonta käsittelee hakemuksen – käsittelyaika yleensä noin yksi kuukausi
5. Tarvittaessa luomuvalvonta pyytää sinua täydentämään hakemusta ja/tai luomusuunnitelmaa
6. Luomutarkastaja ottaa sinuun yhteyttä sopiaukseen ensimmäisen luomutarkastuksen ajankohdan
7. Ensimmäisellä tarkastuksella käydään läpi luomusuunnitelma ja yrityksen luomutoiminnot
8. Mikäli luomusuunnitelmassa on puutteita, korjaa/täydennä luomusuunnitelmaa kahden viikon kuluessa ja lähetä osoitteeseen kirjaamo@ruokavirasto.fi
9. Luomuvalvonta käy läpi tarkastuskertomuksen ja lähettää ilmoituksen luomuvalvontaan hyväksymisestä sekä luomusertifikaatin sähköpostitse
10. Toimija saa aloittaa luomutuotteiden markkinoinnin ja myynnin saatuaan luomusertifikaatin
11. Luomuvalvonta on maksullista. Maksu koostuu seuraavista osista:
  - toimijan rekisteröintimaksu
  - valvonnan perusmaksu
  - luomutarkastuksen tuntihinta
12. Luomutarkastus tehdään jatkossa joka vuosi.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

